

B 1314

Amerika Esperantisto

FEBRUARY, 1918

Official Organ of
The Esperanto Association of North America

AMERIKA ESPERANTISTO

Official Organ

of

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the International Auxiliary Language, Esperanto.

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary.

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Rondo, meets Friday eve., Rm. 305 Lick Bldg., 35 Montgomery St., F-ino M. D. Van Sloun, Sec'y, 946 Central Ave.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo.—Classes Monday and Tuesday evenings at 8.00.—Meetings Wednesday evenings. Address Vinton Smith, 530 62nd St., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta-Rondo; L. D. Stockton, Sec. & Treas., 436 15th St.

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 402 Pierce Bldg., Copley Sq. Meets Tues., 8 P. M. R. Goodland, Sec. WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society, Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

BUTTE, MONT.

Argentarka Esp. Rondo, kunvenas vendrede, 8.00 P. M. C. L. Williams, Sek., 311 E. Mercury St.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park. Jaroslav Sobehrad, Sec'y, 1116 W. 19th Place. La Esp. Oficejo, 1669 Blue Island Ave. Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiutonate.

ROCKFORD, ILLS.

Skandinava Esperanto-Instituto, 417 7th St. Joseph Johnson, Sec'y, 2315 Parmelee St.

CINCINNATI, OHIO.

Cincinnati Esperanto Soc., 629 Vine Street. Miss Florence Becker, Sec., 332 Third Ave., Dayton, Ky.

DELPHOS, OHIO.

Delphos Esperanto Klubo, Carnegie Library; Meets every Tuesday, 7.30 P. M., A. J. L. Ulrich, Sec'y.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo; S. Kozminski, Sek., 3547 W. 44th St.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Trelawny Bldg. Mrs. Wm. C. Tapley, Sec'y, 13 East Promenade.

MILWAUKEE, WISC.

Heperus Esperantists, S-ino B. H. Kerner, Sek., 632 Summit Ave., 3rd Tuesdays, 8 P.M.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 507 Breitmeyer Bldg., open daily. Library at disposal of everybody, daily, 7 A.M.-9 P.M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P. M.

La Pola Esp. Unuiĝo, ĉiusemajne, Magnus Butzel Library, Harper & E. Grand Blvd. La Septentrio, Tues., 8.00 P. M., 578 Alexander Ave., W.

HOUSTON, TEXAS.

Houston Esperanto Rondo, ĉiun mardon, 8.00 P. M., ĉe Y. M. C. A. S-ro A. F. Sundermeyer, Sek.

NEW YORK CITY, N. Y.

The Greater New York Esperanto Society, including all chartered clubs in Manhattan, The Bronx, Brooklyn, Queens, Richmond, Long Island, Westchester County and the New Jersey suburbs. C. C. Coigne, Secretary, 2633 Creston Avenue. Esperantists visiting New York should call Fordham 2749.

The New York Baro, or Esperanto paper, is held on The Third Friday of every month (7 P. M.), at the new headquarters of the Civic Club, 14 West 12th St. (two doors west of 5th Ave., south side); conveniently located to "L" and subway lines.

La dimanĉa kunveno, al kiu ĉiu estas onvena, okazas je la tria horo, posttagmeze, ĉiun dimanĉon, ĝe la loĝejo de S-ro ĉe Silbernik, 229 East 18th St., Manhattan. Germana Esperanto-Societo — activities suspended during the war.

PHILADELPHIA, PA.

Phila Esp. Soc., J. F. Knowlan, Sec., 45 No. 13th St. Meets 4th Fri., Windsor Cafe, 1217 Filbert St.

Rondeto de Litovo-Polaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art Wm. Smith Sec., 7315 Greenwood St. Fridays, 8 P.M., Teachers' Rm., Carnegie Inst.

LIAINVIEW, NEBR.

Esperanto-Fako de la "Soli Skolto" (Lone Scout), 500 N. Dearborn, Chicago, Ill. (Revuo por la Junularo. Organizis grupojn inter la geknaboj. Granda sukceso. Abono tuj! Fare '75; Kvarmonate '25.)

Fakistro, Chas. P. Lang, Plainview, Nebr.

HOBOKEN, N. J.

"I.O.O.F. Esperanto Club No. 1 of Greater N.Y." meets every Tuesday at 8.30 P.M. in 61 First St., 3rd Floor West. All welcome. Pres., Mrs. M. O. Haugland; Sec'y, Wm. Preusse; Instructor, A. Mendelson. Address all communications to the secretary at above address.

Amerika Esperantisto

American Esperantist

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Published Monthly by

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY (Inc.)
WEST NEWTON, MASS.

One Dollar a Year.

Single Copy Ten Cents.

Mallongaj verkoj, tradukoj kaj novajoj ĉiam prefere akceptitaj.
Oni ne resendas neakceptitajn manuskriptojn, se la sendinto ne kune sendis la resendpagon. La Redakcio konservas por si la rajton korekti manuskriptojn laŭbezone.

Oni donos la preferon al manuskriptoj skribitaj skribmaſine.

VOL. 22

FEBRUARY, 1918

NO. 1

TO THE NOT-YET

We don't wonder that you have "not yet" joined the Esperanto movement; this is indeed a busy world, and most persons have time to affiliate only with things that seem immediately valuable. Esperanto is therefore relegated to the list of unnecessary luxuries; it is among the elective desserts on the menu.

In arranging life's bill of fare, however, Esperantists place the international language among the most important and substantial dishes. We class it among the very necessities for a world aspiring to the Brotherhood of Man. We must have an international tongue to bind the nations as by a chain of gold.

"But why not English? It will take you practically everywhere." This sentiment expresses true loyalty to our mother-tongue, but forgets that other races have an equal right to linguistic loyalty. Only a strictly neutral tongue can satisfy all. Moreover, the idea that English is spoken practically everywhere, is a delusion. It may carry us along the conventional paths of travel, and from the dock to the hotel, but there it stops. We do not, we cannot, get to the native's heart and best manhood, un-

til traveller and native can converse together in a common language which is "foreign" to neither. When the world discovers such a tongue—neutral, simple, musical, adaptable and closely related to the chief languages of the earth, there will be a universal shout, "Eureka!"

And that shout has already been started; Dr. Zamenhof's fruitful brain and persevering energy have inspired tens of thousands in many lands to proclaim the discovered treasure: Esperanto, the language of hope! In comparison with national tongues it stands head and shoulders above all.

Not that we love English less but Esperanto more — for international use — let us make a few comparisons. English pronunciation and spelling are both strikingly irregular. Did you ever hear a foreigner, a novice with English, pronounce *ough* as one sound in these words: rough, though, cough, through, plough? Did you ever ask him to spell: I pare a pair of pears? Again, we impose too many root-words upon the foreigner learning English, the father, mother and child bear no family resemblance whatever, as ox, cow, calf; ram, ewe, lamb; cock, hen, chicken; etc., etc. In Esperanto, on the other hand, the family name and resemblance is one, by the sim-

ple process of suffixes: e.g. bovo, bo-vino, bovido; ŝafio, ŝafino, ŝafido; koko, kokino, kokido.

And yet, when all the advantages and beauties of Esperanto are clearly demonstrated, up bobs another not-yet and says, "I don't believe in any artificial language. Languages must grow up spontaneously with races." Very good, but languages are wild growths capable of vast improvement, just as the wild horse or the wild rose. Man, with a creative genius inherited from his Maker, takes the wild products of nature and develops them, by processes of cross-breeding, into the American Beauty, or the hero of the race-track. By a similar process, Dr. Zamenhof, with indefatigable zeal and loftiest purpose, evolved from the wild products of European tribesmen a language of such consummate merit that it may well be considered the fleetest racer for international supremacy and the loveliest and most fragrant flower of universal brotherhood.

THE FOUR WHEELS OF PROGRESS

Rev. James L. Smiley

The chariot, among the ancients, was a symbol of power and progress. With us the automobile symbolizes speed. Its four stout and buoyant wheels suggest the means whereby all energetic folk reach the goal of their ambition.

With us Esperantists the goal is a world-wide acceptance of the international tongue. Especially do we desire that its indisputable merits be recognized by the builders of the "new world" which is destined to follow the war.

For everybody the automobile of progress is named "faith." Without faith nothing is accomplished in science, art or industry. We will call the right front wheel "self." Faith in oneself is indispensable. "I can't" is the epitaph of failure. "I can" is the motto of every hero's coat of arms. As we are planning to have our Dekunua Kongreso not very far from Emerson's home, this coming July, we may be permitted to recall his well-known challenge:—

"So nigh is grandeur to our dust,
So near is God to man,
When Duty whispers low, Thou
must,
The youth replies, I can."

All true loyal Esperantists belong to the age of youth; infirm old age is unknown in our ranks. We each have, must have, self-confidence. This is the first strong wheel.

The other front wheel is named "Brothers and Sisters," but Esperanto shows its superiority over national tongues by using the one word "Gefratoj" for both. Faith in our brothers of both sexes! In propagating the tongue of rediscovered brotherhood we are sometimes prone to think that our audience, whether one or many, is skeptical. This is unfair to them; they often believe more than we suspect. Recently at a Boy Scout meeting in Annapolis, the writer seized the opportunity afforded by a short intermission in the athletic program, to talk to the boys about "The International Tongue for the International Scouts." At the conclusion of this 4-minute talk a polite hand-clapping followed. Merely this and nothing more. But in less than a week the Scout leader accosted the writer on the street with the remark "Several of our boys wish to study Esperanto." As a result, eleven Scouts are now enthusiastically attending a weekly class, each the proud possessor of Dr. Ivy Kellerman Reed's Practical Grammar. Thus let us look for faith in the other fellow; this attitude begets mutual faith.

The rear wheel on the left side is named "faith in our machine"—our ilo. The carpenter has faith in his kit of tools and keeps them bright and sharp; so every other artisan. The scholar has faith in his library's resourcefulness and keeps his best books within easy reach. The surgeon likewise knows the vital importance of maintaining his instruments in perfect shape and cleanliness. We land-lubbers may stand on terra firma and wonder at the nerve of the aviator, but he tells us that his machine is so strong and so responsive to the slightest touch that he soars aloft with the delight and confidence of an eagle. So every faithful follower of Dr. Zamenhof is inspired with the value of Esperanto as a heaven-sent

instrument to raise man out of his sordid earthiness and to lift him to the loftiest and purest ideals of the ethereal heights.

The most important wheel, however, we have reserved to the last; the rear wheel on the right is named "faith in God." The wheel of this position, says the chauffeur, is the most responsible. It bears the greatest strain. So, without faith in the Infinite, all other faiths must soon collapse. In the coming generation man is to realize as never before the absolute truth of the Divine challenge: "Without Me ye can do nothing."

Let us put our four-fold faith into one sentence and resolve: "I can Esperantize my associates by God's help." Then the New Age, which is about to be-born, will find a beautiful international language awaiting it as a glorious garment of universal brotherhood.

IN THE PRESS

The following articles recently appeared in the Cleveland Plain Dealer:

ESPERANTO

Editor Plain Dealer—Sir: I have just reread your editorial in yesterday's Plain Dealer, entitled "German in the Schools." I recall that you have several times recommended discontinuing the teaching of German. In this you are entirely right, of course, but why not go farther and advise the plan adopted by many schools of Europe, that of teaching the international auxiliary language Esperanto, instead of a national language?

The advantage of Esperanto, for the scholar, is that the language is scientifically correct, and is made up from word-roots common in the languages of Europe; therefore when once learned it becomes the basis for the study of any modern language.

The most backward scholar should learn the language within a year.

Then, of course, there is the possibility that after we win the war Esperanto may be taken up, more and more, by schools throughout the

world and soon become a universal language, or at least recognized as such to the extent that everyone who wants to be up to date will learn the language. Cleveland has been an hour ahead of time all winter, and if she wishes to continue to be progressive she should teach her young folks an international language—the language of the future, not merely a language used by people of one nation, but a language that people of all nations will use.

It is interesting to learn that the Bible contains a prophecy that about the time of the big war that was to occur toward the close of the age, the Lord would "turn unto the peoples a pure language that they may call upon the Lord to serve him with one consent."

The editor of The Plain Dealer ought to bring the matter to the attention of school boards throughout northern Ohio and wherever else The Plain Dealer circulates.

GEORGE B. WRENN.

Editor Plain Dealer—Sir: By your permission I would make the following remarks concerning G. B. Wrenn's suggestion of teaching Esperanto in our schools.

Very few, if any, of the high school and college graduates ever make any use, even from a literary point of view, of the foreign languages which they are forced to take up. This being the case, the only justification that is left for imposing the study of foreign languages upon our youth is that it brings a better understanding of the native tongue.

But if the same end can be attained with a much smaller expenditure of time and energy by putting on the school curricula, in place of the foreign national tongues, the international auxiliary language Esperanto, there is really no reason why this change should not be made.

That Esperanto fills the bill in this regard any intelligent person will convince himself on spending two hours in the company of some textbook on that language. He will find out that it makes the student think and that it is incomparably easier and more logically constructed than any other language.

I sincerely trust that you will not let this matter go by without bringing it to the attention of the authorities concerned.

BENJAMIN W. REICH.
Ada, O.

Editor Plain Dealer—Sir: Interest seems to be reviving in "Esperanto." Let me add my plea and ask boards of education throughout the country to investigate the subject. The schools of Europe and Asia have been teaching Esperanto for some years and have an extensive literature in that language. Why should America be behind in this movement? If all our schools and newspapers would take hold of the project earnestly, by the time this war is over we would be in possession of an international language by means of which men of all nations could exchange their ideas without the aid of translators or interpreters and thereby assist in bringing about "the brotherhood of man" throughout the world. Esperanto is very easy to learn. I was 70 years of age when I took it up. By means of a textbook I learned rapidly, and in three months could read it readily and was able to correspond with Esperantists in foreign countries.

C. S. HAWKINS.

Kingsville, O.

ALVOKO AL VERDAKRO

(Unu tagon dum tre okupata horo ni donis al la oficejknabo la taskon skribi la jenan artikolon. Sed, ho ve, tiu junulo ne estas klera Esperantisto, —estas evident! Sed, ĉar li "frapis la najlon sur la kapo" tiel akurate, ni presigas lian verkajon tute sen korektado. Kompreneble al ne-anglaparolantoj multaj esprimoj ŝajnos tute sensencaj—tiuj estas laŭvortaj tradukoj de anglaj slangajoj, aŭ Esperanta silabado de angla vortoj.)

Cu vi estas riĉulo aŭ nur ĉipskejtulo vi certe havos intereson kaj monon por ĉeesti la Dekunuan ĉe Verdakro la venontan someron. Do, transvenu! Eltusu la tri dolarojn! Cu oni intencas ke la okazo estu la plej bona iam ajn? Surmajk! S-ro Pitrajli, la bone konata librovendisto diras ke iu loko kiu portas nomon tiel verda kiel ambaŭ la Esperanta stelo kaj la Smeral-

koloro Insulo nepre sukcesigas ian entreprenon. Najfrapo surkapo!

Laŭ la Aranga Komitato, "la XIa havos la estintajn Kongresojn ĝis morte dehaŭtitaj; ili ne havos ion sur ni; ili trancos nenian glacion apud la nuna Kongreso." Nur la muskdorsuloj kaj malvarmpieduloj rifuzos iri al Verdakro;—la ĝisdatuloj nepre iros kaj enludigos. Tiu, kiu kontraŭiras ĉi tion estas nukso kaj parolas tra-capele!

La aranĝoj por nia komforto aspektas bonaj al ni. Eble vi kutimadas mangi valdorfastorie, eble en ia "Infankafeo," aŭ eĉ en ĉopsuejo,—ne estas grave; la paſilio kiu ne povos gui la stomakplenigajn oferojn de Verdakro ne kontentigus en Paradizo,—li ja estas kompatinda fiſo! Kaj la ronkoj estas multaj kaj la prezoj sufice malkrutaj por ĉiu.

Nur pensu pri la ekskursoj kaj ĝojveturoj, la hajkoj kaj kaŭcukolulaj vagadoj inter la esplorindaj urboj, montoj, riveroj kaj marbordo apuda. Ne forgesu la banojn, ĉar, kvankam Maine estas sekaj stato vi povos tie malsekiĝi (sercaō)—ekstere.

Se vi estas iom romantika surigu tion ĉi: post longa negoco kaj ĉifonmaĉado la Komitato sukcesis aranĝi kun la Veteristo ke li havu la lunon en la korekta formo por la okazo. Tiu estro de la Planedmovada Fako do promesis al ni ke la luno estu plena je la 18a-21a de Julio por ke la gespunemuloj povu des pli bone kuleri. Iom da allegajo!

Jončo.

DRESITAJ BESTOJ KAJ ALIAJ

P-ro James L. Smiley

Jack London diris: "Tre frue en mia vivo, eble pro la nesatigebla sciavido en mi naskita, mi komencis malati la prezentadon de dresitaj bestoj." Li asertis ke se la krueleco kaita de tiuj prezentadoj estus sciita, neniu normala persono povus iam denove ilin ĝoje rigardi. Por pozitiva metodo de protesto, li konsilis ke ĉiuj indaj urbanoj pripensite ekleviĝu kaj foriru el la montrejo ĝis la prezentado de la dresitaj bestoj estas finita.

Senprincipenco eble estas pli responsa pri nia peko kontraŭ bestoj ol aktuala krueleco. Kiel ekzemple, vizitantoj ĉe somerlokoj okaze obtenas

katidon por la plezuro de siaj infanoj, sed kiam, en la aŭtuno, ili foriras al sia urbhejmo, ili forlasas la duon-kreskan katidon por iĝi elpelito kaj vagisto.

Sportantoj ankaŭ povas uzi pli multe da kompateco je la hokfadeno. Kiel la paflisto rompas la nukon de la mortanta birdo, tiel la fiŝkaptisto devas tuj mortigi la fiŝon, frapante ĝian nukon kontraŭ roko aŭ alia malmolajo. Aflanke, ni aldonu jene: ju malpli multe la suferado, des pli bona estas la mangajo. Tiu ĉi vero povus presiĝi kiel moto, enkadrigi kaj pendigi en ĉiu magazeno kaj vendejo por la komforteco de la bestaro.

Krueleco al la senhelpuloj ja degradas karakteron; ĝi nutras tiun abomenindan malvirturon nomatan mal-kuraĝecu. Krome, ĝi estas plej nedankema kculo, tial ke la mutbestoj naivie konfidas nin. La senrajdanta ĉevalo en batalo rapidas al la flanko de iu rajdanta soldato por protekti; la hundo, same, en danĝero havas absolutan fidon al sia estro: efektive li hontigas la malgrandecon de nia fido al la Ciopovulo. Alia virto de la besto kaj la birdo estas ilia sinoferema patrinamo al la idaro, eĉ ĝis morto.

Ilia Kreinto kaj la nia devigas nin, la administrantojn de la animala regno, kaŭzi ke ili plenumu sian destinon kaj ĝuu vivon plenon. Tiu ĉi el ili kiuj estas la amikoj kaj bonfarantoj de homaro havas rajton al nia korega konsideracio; kaj eĉ tiu ĉiuj oni nomas ĝenajojn, devas mortigi nur per la plej rapida kaj plej sendolora metodo.

Kiu deziras aljuĝigi vera soldato devas rememori:—

“La plej bravaj estas la plej kom-patemaj,
La amantaj estas la kuragemaj.”

VERA INTERNACIECO

C. H. Gibbons

Sankta Paŭlo diris, “El unu sango Li faris ĉiujn naciojn de la homoj por logi sur la tuta supraĵo de la tero, difinante ordigitajn epokojn kaj la liniojn de iliaj loĝejoj.” (La Agoj 17-26.) La grandanimeco de Paŭlo parolis pri la samsangeco de la tuta homaro.

Nia propra Deklaro pri Sendepend-

deco ankaŭ diris, “Ni kredas la jenaj verojn memkompreneblaj; ke ĉiuj homoj estas kreitaj egalaj; ke ili ricevis de sia Kreinto kelkajn neforigeblajn rajtojn, ke inter tiuj ĉi estas la vivo, la libereco, kaj la celado al la felicio.” Vere la subskribantoj de nia statodokumento havis internacian spiriton.

Nikolas Murray Butler diris, “La internacia spirito estas ne alia ol la kutimado por elpensi pri fremdaj rilatoj kaj aferoj tusantaj la naciojn aparte kaj dise de la civilizita mondo, * * * kaj la pligrandigo de komerco kaj industrio kaj la disvastigo de sciado kaj kulturo tra la tuta mondo.”

Cu ni Esperantistoj kredas je la Dio super ĉiuj nacioj kiuj superregas ĉion laŭ sia volo kaj ke la idaro de ĉiuj nacioj devas posedi la liberecon por vivi, pensi kaj agi laŭ bonvolo?

Ni certe devus posedi la veran internacian mensem, kaj la spirito de internacieco estas la spirito de frateco.

CU SI ESTAS LA NOVA NAJBARINO?

Moseo Levene

La nov-enloginta, en nian najbaroj, junulino estas temo de disputado inter la maljunaj kaj la junaj virinoj de nia najbarejo.

La maljunulinoj, kiuj ne konas ankoraŭ la artifikan viv-manieron de la moderna civilizacio, asertas, ke la jus apud-pasinta junulino ne estas la nova najbarino. Sed la junulinoj, kiuj estas mem artifikinoj, certigas al la naivaj maljunulinoj, ke si estas la nova najbarino.

Ilia inter-disputado estas bazita sur faktoj: “Cu vi ne vidas,” diris unu el la maljunulinoj (kiam ili ekvidis la novan najbarinon, elegant-vestite forpas ien apud ili), “ke la forpasinta junulino ne estas nia nova najbarino?” “Eĉ blinda homo povas vidi, ke la forpasinta junulino estas alia persono,” konstatis alia maljunulino.

“Kial la forpasinta junulino estas alia persono?” demandis unu el la junulinoj. “Cu vi ne povas rekoni ŝin, ke si estas nia nova najbarino?” demandis dua junulino.

“Ne, tute ne,” argumentis unu maljunulino; “kiel povas si esti nia nova

najbarino? Mi vidis la novan najbarinon, kiam si enlogigis en nian najbarejon, kaj si aspektas esti bela, blank-hauta junulino. Sed la jus apud-pasinta aspektas esti malbele ruĝ-blank-hauta virino. Cu oni povas kompari ilin?" "Kaj cu vi vidis sian nazon?" diris alia junulino. "Gi, sia nazo, aspektas kiel objekto kiun oni elprenas el la sako da tre blanka fatuno!" "Ha, vi naivaj maljunulinoj!" diris unu el la junulinoj: "Se vi ne estus tiom naivaj, vi povus kompreni, ke blank-hautulino povas laŭ plaĉo metamorfozi sin je ruĝ-blank-hautulino."

"Sed," argumentis alia maljunulino, "estas nebleco, ke tiu apud-pasinta virino estas vere nia nova najbarino, ĉar hodiau matene mi vidis la novan najbarinon en la divers-nutraj-butiko; kaj mi bone observis, ke siaj kap-haroj estas nigraj, molaj kiel silko, kaj estas glate kaj bele kombitaj; do la haroj de la jus apud-pasinta virino aspektas, kiel staplo, aŭ amaso da malbele levigita vulkano; kaj ŝajnas esti tiel malmolaj, kiel estas la vost-haregoj de skorpio. Ne, si nepre estas alia persono."

"Nu," diris petol-ridetanta junulino, "vi, la maljunulinoj, estas tro naivaj; ĉu estas malfacile kompreni, ke oni povas arte formigi la harojn laŭ plaĉo?" "Se," diris alia junulino, "vi, avinoj, bone observadus viajn proprajn nepinojn, vi vidus, ke kiam ili foriras el siaj domoj, tiam ili ja havoj kaj haroj ne estas similaj al tiuj, kiuin ili havas en siaj domoj."

"Sed," argumentis ĉiuj la maljunulinoj, "la apud-pasinta virino ne povas estis la sama persona, kiu nelong-tempo enlogigis en nian najbarejon, ĉar de la irado mem de la apud-pasinta virino oni povas observi, ke si estas alia persona: nia najbarino havas rapidan kaj lertan iradon, kiam si devas iri al la viand-butiko, al la divers-nutraj-butiko aŭ al la panbutiko, ŝi iras tiom rapide, ke ŝajnas, ke si tute ne iras, sed ŝvebas. Kaj tiu, kiu jūs apud-iris (vi, ja, ĉiuj vidis tion) aperau povas pasadi. Si iras kvazaŭ siaj kruroj estus katenitaj per katenoj."

"Ha," diris ĉiuj la junulinoj, "niasi avinoj estas tiom naivaj, ke ili ne scias eĉ pri la nov-modaj jupoj, kiun oni nomas 'paš-gen-jupo, (hobble-skirt). Tiu jupo genas la iradon."

"Gen-jupo" mirige ekkriis ĉiuj la

maljunulinoj. "Kiu volas surmeti tian jupon, kiu genas la iradon? Kaj krom tio la nova najbarino estas tre bela junulino; kaj bela junulino ne povas subite farigi malbelan virinon. Ho, ne; si estas alia persona."

"Nu," diris la junulinoj, "vi, avinoj, ne scias kaj ne konas la potenc-povon de la modo. Pro gi, la modo, ni, la junulinoj, devas paš-genigi kaj malbeligi nin. Se ni ne farus tion, oni nomus nin maljunulinoj kaj avinoj."

LA ENTOMBIGO DE HARINGO

S. Zysk

Antaŭ multe da jaroj, la popolo en Polujo, solenis tre gajan amuzon, ĉiu jaron antaŭ la Pasko. Pro tio ĉar ĉe polanoj kaj precipe ĉe kristanoj, kiam sekvas tiu festo la grandan faston kiu daŭras 40 tagojn antaŭ la Pasko.

Dum tiu fasto la krista religio ordonas fasti dum tiuj tagoj; tial do estas malpermesite per pastraro, en ĉiu parohio, mangi viandon aŭ grasajn nutraĵojn. Tiam popolo estas devigita nutri sin per malgrasaj nutraĵoj kiel saligitaj haringoj, fisoj, terpomoj, legomoj, barco, ktp. Fine, kiam sekvis lasta tago de l' granda fasto, t.e. granda sabato, la polanoj kaj precipe junuloj en ĉiu urbo, urbeto kaj vilago, solenis gajan amuzon. Tuj post la matena diservo ĉiuj amuzantaroj kolektigis amase el diversaj flankoj en la urba placo, kaj nominte la lokon ekzekutejo de haringo, tiam ili fosis la tombon por entombigi en ĝi la haringon, kiu estas preskaŭ la plej malbona inter malgrasaj nutraĵoj. Kiam tombo jam estis preta ili konstruis pendigilon el salika paliso kaj peco da ŝnuro. Kiam ĉio jam estis preta ĉiuj amase revenis hejmen kie en kiu ajan domo estis pretigita malfeliĉa haringo. kušanta sur la plado kaj atendantanta teruran jugon pro sia malbungusto. Tiam kelkaj el la amuzuloj prenis ĝin el la plado kaj metis ĝin sur funebra portilo kaj la tut sekvantaro ekris kun ĝojaj ekkrioj al la ekzekutejo portante la haringon kaj kantante:

Haringo, haringo, foriru el la plado,
Hodiau finigas jam cia regado,
Ci sufice nin tedigis,
Niajn bušojn tre saligis. ktp.

Kaj kiam la amuzantaro atingis la

ekzekutejon kaj metis la malfeliĉan haringon apud la tombo, tuj kiu ajn el la ĉeestantoj kulpigis ĝin, ge ĝi dum 40 tagoj de l' fasto terure tedigis la popolon, tiel ke ĝi jam ne estas restinda plu en domoj de kristanoj, samtempe juĝistoj speciale elektitaj por tia ceremonio, kondamnis ĝin je pendigo kaj aliaj tuj pendigis ĝin sur la preparita pendigilo.

Kiam ĝi jam pendigis ĉiu el la amuzantoj alpasis vice, batis per io per kio li povis kaj insultis laŭ sia volo, kantante:

Malbenata haringo for de ni ha-deson,
Car ni morgaŭ manĝos sinkojn kaj kolbasojn,
Kuſu en la tero; ĉiuj cin malamas.
Pro cia malbongusto ĉiu buſon lavas.

Fine kiam la haringo havis sufice da batoj kaj insultoj, unu el la ĉeestantoj tratrancis la ŝnuron kaj la pendigito falis en tombon, kie oni sur-
sūtis ĝin per sablo.

DEZIRAS KORESPONDI

One insertion: 10 cents; four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address.

Unufoja anonco: 20 sd.; kvarfoje: 50 sd. Anono konsistas nur el nomo kaj plena adreso.

S-ro S. Ĉarniavskij, Uspenskaja 8, kv. 4,	5
Pskov, Russia (via Japan).	
Ben J. Harrison, 1220 18th Avenue, Tuscaloosa, Ala., Usono.	2
S-ro Angelo Corral, Str. Pavon 1312, Buenos Aires, Argentina.	4
F-ino E. Catala, strațo San Martin 2049, Talleres, F.C.S., Buenos Aires, Argentina.	4
Kun gesamidenoj.	
S-ro Vincente D. Bonetto, Serodina, Argentina.	4
Remy, belga soldato, bloc 34, Camp Harderwyk, Holando, deziras interŝanĝi IPK kaj PM.	1
G. J. Degenkamp, Bethlehemweg 36, Utrecht, Nederlando.	2
S-ro Maurice Mazonaud, Perigneux, 22 rue Louis Blanc, France, P.I.K. Ciam respondos.	4

Do Business by Mail

Start with accurate lists of names we furnish—
build solidly. Choose from the following or any
others desired.

Apron Mfrs.	Wealthy Men
Cheese Box Mfrs.	Ice Mfrs.
Shoe Retailers	Doctors
Tin Can Mfrs.	Axle Grease Mfrs.
Druggists	Railroad Employees
Auto Owners	Contractors

Our complete book of mailing statistics
on 7000 classes of prospective customers free.

Ross-Gould, 814 Olive Street, St. Louis.

Ross-Gould
Mailing
Lists St. Louis

PROPAGANDA POST CARDS

Synopsis of Esperanto Grammar on back. Space for message on front. An excellent way to write to your friends and at the same time call their attention to Esperanto.

25 for 15 cents.

100 for 50 cents.

Try them

THE AMERICAN ESPERANTIST CO.

West Newton, Mass.

Important Announcement

We have in press a new and thoroughly revised edition of

Baker's "Introduction to Esperanto,"

which will fill the need for a good textbook at a lower price than the standard ones. This is a comprehensive and exceedingly well written little book and we cannot recommend it too highly.

10 cents per copy.

\$8.00 per hundred.

THE AMERICAN ESPERANTIST CO.

West Newton, Mass.